

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

13 noiembrie 2014*

„Trimitere preliminară — Aproximarea legislațiilor în domeniul sănătății animale — Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 — Anexa I — Criterii microbiologice aplicabile produselor alimentare — Salmonela în carnea proaspătă de pasăre — Nerespectare a criteriilor microbiologice constatată în etapa distribuției — Reglementare națională care sancționează un operator din sectorul alimentar care intervine doar în etapa vânzării cu amănuntul — Conformitate cu dreptul Uniunii — Caracterul efectiv, disuasiv și proporțional al sancțiunii”

În cauza C-443/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Unabhängiger Verwaltungssenat in Tirol (Austria), prin decizia din 1 august 2013, primită de Curte la 7 august 2013, în procedura

Ute Reindl, reprezentant responsabil din punct de vedere penal al MPREIS Warenvertriebs GmbH,

împotriva

Bezirkshauptmannschaft Innsbruck,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen (raportor), președinte de cameră, domnii J. Malenovský și M. Safjan și doamnele A. Prechal și K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 iunie 2014,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Reindl, de M. Waldmüller și de M. Baldauf, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de J. Vitáková, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de D. Colas și de C. Candat, în calitate de agenți;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de D. Bianchi și de G. von Rintelen, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Regulamentului (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare (JO L 338, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 51, p. 141), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1086/2011 al Comisiei din 27 octombrie 2011 (JO L 281, p. 7, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2073/2005”), coroborat cu rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la regulamentul menționat.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Reindl, pe de o parte, și Bezirkshauptmannschaft Innsbruck (autoritate administrativă de prim grad din Innsbruck) (Austria), pe de altă parte, cu privire la o amendă aplicată doamnei Reindl pentru nerespectarea valorii-limită pentru *Salmonella typhimurium* menționate la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul (CE) nr. 178/2002

- 3 Articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 8, p. 68), intitulat „Obiectiv și domeniu de aplicare”, prevede la alineatul (1):

„Prezentul regulament reprezintă baza pentru asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a intereselor consumatorilor în legătură cu produsele alimentare, luând în considerare, în special, diversitatea aprovizionării cu produse alimentare, inclusiv produse tradiționale, asigurând, în același timp, funcționarea eficientă a pieței interne. El stabilește principii și responsabilități comune, mijloacele de asigurare a unei baze științifice solide, măsuri și proceduri organizatorice eficiente care să stea la baza luării deciziilor în problemele de siguranță a produselor alimentare și [ale] hranei pentru animale.

[...]”

- 4 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Alte definiții”, prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

3. «operator în sectorul alimentar» înseamnă persoanele fizice sau juridice care răspund de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul întreprinderii cu profil alimentar aflată sub controlul lor;

[...]

8. «introducerea pe piață» înseamnă deținerea produselor alimentare sau a hranei pentru animale în scopul vânzării, inclusiv oferirea pentru vânzare sau orice altă formă de transfer, indiferent dacă este gratuită sau nu, și însuși vânzarea, distribuția și alte forme de transfer;

[...]

5 Articolul 14 din Regulamentul nr. 178/2002, intitulat „Cerințe privind siguranța produselor alimentare”, prevede:

„(1) Nu sunt introduse pe piață produsele alimentare care nu prezintă siguranță.

(2) Se spune despre produse alimentare că nu prezintă siguranță atunci când se consideră că acestea:

(a) sunt dăunătoare sănătății;

(b) nu sunt adecvate consumului uman.

[...]

(5) Atunci când se determină dacă un produs alimentar nu este adecvat consumului uman, trebuie să se aibă în vedere dacă produsul alimentar este inacceptabil pentru consumul uman potrivit utilizării căreia îi era destinat, din motive de contaminare, indiferent dacă aceasta se face printr-o substanță străină sau în alt mod sau prin putrefacție, deteriorare sau descompunere.

[...]

6 Articolul 17 din acest regulament, intitulat „Responsabilități”, prevede:

„(1) Operatorii din sectorul produselor alimentare și operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale iau măsuri, în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției din unitatea aflată sub controlul lor, astfel încât produsele alimentare sau hrana pentru animale să satisfacă cerințele legislației alimentare care sunt relevante pentru activitățile lor și verifică îndeplinirea acestor cerințe.

(2) [...]

De asemenea, statele membre stabilesc normele privind măsurile și penalizările aplicabile pentru încălcarea legislației alimentare și a hranei pentru animale. Măsurile și penalizările prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.”

Regulamentul (CE) nr. 2160/2003

7 Articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonellei și al altor agenți zoonotici specifici, prezenți în rețeaua alimentară (JO L 325, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 51, p. 252), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1086/2011 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 2160/2003”), intitulat „Obiect și domeniu de aplicare”, prevede:

„(1) Prezentul regulament vizează adoptarea de măsuri adaptate și eficiente pentru depistarea și controlul salmonellei și al altor agenți zoonotici în toate stadiile pertinente ale producției, prelucrării și distribuției, îndeosebi la nivelul producției primare, inclusiv în nutriția animalelor, în așa fel încât să se reducă prevalența acestora și riscul pe care-l reprezintă pentru sănătatea publică.

(2) Prezentul regulament se referă la:

- (a) adoptarea unor obiective vizând reducerea prevalenței anumitor zoonoze în rândul populațiilor animale:
  - (i) la nivelul producției primare și
  - (ii) atunci când este necesar în funcție de zoonoza sau de agentul zoonotic respectiv, în alte stadii ale rețelei alimentare care includ atât alimentația umană, cât și hrana animalelor;

[...]”

- 8 Conform articolului 5 din Regulamentul nr. 2160/2003, programele naționale de control trebuie să pună în aplicare exigențele și regulile minime de eșantionare stabilite în anexa II la acest regulament. Anexa menționată, intitulată „Supravegherea zoonozelor și agenților zoonotici enumerați în anexa I”, conține partea E, referitoare la exigențe specifice privind carnea proaspătă, care prevede la punctul 1:

„Începând cu 1 decembrie 2011, carnea proaspătă de pasăre provenită de la efective de animale enumerate în anexa I îndeplinește criteriul microbiologic relevant precizat la rândul 1.28 din capitolul 1 al anexei I la Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei.”

- 9 În anexa I la Regulamentul nr. 2160/2003 sunt menționate mai multe specii de păsări, printre care curcile.

Regulamentul nr. 2073/2005

- 10 Considerentele (1)-(3) ale regulamentului au următorul cuprins:

„(1) Un nivel ridicat de protecție a sănătății publice este unul dintre obiectivele fundamentale ale legislației în domeniul alimentar, astfel cum se prevede în Regulamentul [nr. 178/2002]. Riscurile microbiologice legate de produsele alimentare reprezintă o sursă majoră a bolilor provocate de produse alimentare la om.

(2) Produsele alimentare nu trebuie să conțină microorganisme sau toxine sau metaboliți ale acestora în cantități care prezintă un risc inacceptabil pentru sănătatea umană.

(3) Regulamentul (CE) nr. 178/2002 stabilește cerințe generale privind siguranța alimentară, conform cărora nici un produs alimentar nu trebuie introdus pe piață în cazul în care este periculos. Operatorii din sectorul alimentar au obligația să retragă de pe piață produsele alimentare periculoase. Pentru a contribui la protecția sănătății publice și pentru a preveni interpretările diferite, se impune stabilirea unor criterii de siguranță armonizate privind caracterul acceptabil al produselor alimentare, în special în ceea ce privește prezența anumitor microorganisme patogene.”

- 11 Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Obiect și domeniu de aplicare”, prevede:

„Prezentul regulament stabilește criteriile microbiologice pentru anumite microorganisme și normele de aplicare pe care operatorii din sectorul alimentar trebuie să le respecte atunci când pun în aplicare măsurile de igienă generale și speciale prevăzute la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 852/2004. [...]”

12 Articolul 2 din regulamentul menționat, intitulat „Definiții”, prevede:

- „(a) «microorganismele» înseamnă bacterii, virusuri, drojdii, mușci, alge, protozoare parazite, viermi intestinali paraziti microscopici, precum și toxinele și metaboliții acestora;
- (b) «criteriu microbiologic» înseamnă un criteriu care definește gradul de acceptabilitate al unui produs, al unui lot de produse alimentare sau al unui proces, pe baza absenței, prezenței sau numărului de microorganisme, și/sau a cantității toxinelor/metaboliților acestora, pe unitate(unități) de masă, volum, suprafață sau lot;
- (c) «criteriul siguranței alimentare» înseamnă un criteriu care definește gradul de acceptabilitate al unui produs sau a unui lot de produse alimentare, aplicabil produselor introduse pe piață;
- (d) «criteriul igienei procesului» înseamnă un criteriu care indică gradul de acceptabilitate al funcționării procesului de producție. Un astfel de criteriu nu se aplică produselor introduse pe piață. Acesta stabilește o valoare de referință a contaminării, la depășirea căreia se impun măsuri corective destinate să mențină igiena procesului în conformitate cu legislația în domeniul alimentar;

[...]

- (f) «perioadă de conservare» înseamnă fie perioada corespunzătoare celei care precedă data limită de consum, fie data de valabilitate minimă, astfel cum sunt definite la articolele 9 și 10 ale Directivei 2000/13/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 20 martie 2000 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la etichetarea și prezentarea produselor alimentare, precum și la publicitatea acestora (JO L 109, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 6, p. 9)];

[...]”

13 Articolul 3 din Regulamentul nr. 2073/2005, intitulat „Cerințe generale”, prevede:

„(1) Operatorii din sectorul alimentar se asigură că produsele alimentare respectă criteriile microbiologice relevante stabilite în anexa I. În acest scop, în toate etapele producției, prelucrării și distribuției produselor alimentare, inclusiv vânzarea cu amănuntul, operatorii din sectorul alimentar iau măsuri, ca parte a procedurilor bazate pe principiile HACCP [«hazard analysis and critical control point»] și pe aplicarea unei bune practici de igienă, pentru a se asigura că:

- (a) livrarea, manipularea și prelucrarea materiilor prime și a produselor alimentare aflate sub controlul lor se desfășoară astfel încât criteriile de igienă ale procesului să fie respectate;
- (b) criteriile de siguranță a produselor alimentare aplicabile pe întreaga perioadă de conservare a produselor pot fi respectate în condiții de distribuție, depozitare și utilizare care pot fi prevăzute în mod rezonabil.

(2) După caz, operatorii din sectorul alimentar responsabili cu fabricarea produsului efectuează studii în conformitate cu anexa II pentru a cerceta respectarea criteriilor pe întreaga durată de conservare.

[...]

[...]”

- 14 Anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005 conține capitolul 1, intitulat „Criterii de siguranță a produselor alimentare”, care prevede la rândul 1.28:

„1.28 Carne proaspătă de pasăre ¹	<i>Salmonella</i> <i>typhimurium</i> ² <i>Salmonellaenteritidis</i>	5	0	Absență în 25 g	EN/ISO 6579 (pentru detectie) sistemul White-Kaufmann-Le Minor (pentru serotipizare)	Produse introduse pe piață în timpul perioadei lor de conservare
¹ Criteriul se aplică cărnii proaspete provenite din efective de reproducere din specia <i>Gallus gallus</i> , din găini ouătoare, din pui de carne și din efective de curcani pentru reproducere și pentru îngrășare. ² În ceea ce privește <i>Salmonella typhimurium</i> monofazică, numai 1,4,[5],12:i:- este inclusă.”						

Dreptul austriac

- 15 Articolul 5 alineatele (1) și (5) din Legea federală privind cerințele de siguranță și alte cerințe privind produsele alimentare, bunurile de larg consum și produsele cosmetice în vederea protejării consumatorilor (Bundesgesetz über Sicherheitsanforderungen und weitere Anforderungen an Lebensmittel, Gebrauchsgegenstände und kosmetische Mittel zum Schutz der Verbraucherinnen und Verbraucher) (BGBl. I, 13/2006 în versiunea BGBl. I, 80/2013, denumită în continuare „LMSVG”) prevede:

„(1) Este interzisă comercializarea produselor alimentare

- 1) care nu prezintă siguranță în sensul articolului 14 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, și anume acelea care sunt dăunătoare sănătății sau nu sunt adecvate consumului uman,

[...]

(5) Produsele alimentare sunt considerate:

- 1) dăunătoare sănătății în cazul în care pot pune în pericol sau pot afecta sănătatea;
- 2) neadecvate consumului uman în cazul în care nu este asigurată utilizarea lor corespunzătoare;

[...]”

- 16 Articolul 90 alineatul (1) din LMSVG prevede:

„Persoana care introduce pe piață

1. produse alimentare care sunt neadecvate consumului uman [...]

[...]

săvârșește [...] o contravenție care este sancționată de autoritatea administrativă districtuală [Bezirksverwaltungsbehörde] cu o amendă de maximum 20 000 de euro, iar în caz de recidivă, de maximum 40 000 de euro, și, în cazul neexecutării obligației de plată, cu o pedeapsă alternativă privativă de libertate de maximum 6 săptămâni.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 Doamna Reindl este administratoarea unei sucursale a MPREIS Warenvertriebs GmbH (denumită în continuare „MPREIS”), societate activă în comerțul cu amănuntul de produse alimentare. Pentru acest motiv, ea este responsabilă cu respectarea de către sucursala menționată a tuturor regulilor care îi sunt aplicabile în sectorul alimentar.
- 18 La 29 martie 2012, un organism de control al produselor alimentare a prelevat, în cursul unui control al operațiunilor efectuat la sucursala menționată, un eșantion de piept de curcan proaspăt în vid, produs și ambalat de o întreprindere terță. MPREIS nu a intervenit, în ceea ce privește acest eșantion, decât în stadiul distribuției.
- 19 Eșantionul menționat a fost examinat din punct de vedere microbiologic de Agenția austriacă pentru siguranța alimentară din Innsbruck. În raportul său de expertiză, această agenție a ajuns la concluzia că în respectivul eșantion putea fi identificată o contaminare cu *Salmonella typhimurium* și că, în consecință, eșantionul „era neadecvat consumului uman” în sensul articolului 5 alineatul (5) punctul 2) din LMSVG și nu prezenta siguranță în sensul articolului 14 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 178/2002. Criteriul de siguranță alimentară reținut de această agenție în raportul său de expertiză este cel stabilit la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005.
- 20 Pe baza acestei expertize, Bezirkshauptmannschaft Innsbruck a inițiat o procedură contravențională împotriva doamnei Reindl pentru nerespectarea articolului 5 alineatul (5) punctul 2) din LMSVG. Bezirkshauptmannschaft Innsbruck a stabilit că doamna Reindl a avut un comportament culpabil pentru că nu a fost respectată valoarea-limită privind *Salmonella typhimurium* care decurge din rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005 și i-a aplicat o amendă în conformitate cu articolul 90 alineatul (1) punctul 1) din LMSVG.
- 21 Sesizat cu un apel împotriva deciziei Bezirkshauptmannschaft Innsbruck introdus de doamna Reindl, Unabhängiger Verwaltungssenat in Tirol ridică problema întinderii, în raport cu regimul Regulamentului nr. 2073/2005, a răspunderii operatorilor din sectorul alimentar care exercită activități doar în stadiul distribuției.
- 22 În aceste condiții, Unabhängiger Verwaltungssenat in Tirol a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 1 din Regulamentul [...] nr. 2073/2005 trebuie interpretat în sensul că carnea proaspătă de pasăre trebuie să îndeplinească criteriul microbiologic precizat la [rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005] în toate stadiile de distribuție?
  - 2) Operatorii din sectorul alimentar implicați în etapa de distribuție a alimentelor sunt supuși la rândul lor în mod complet regimului instituit de Regulamentul (CE) nr. 2073/2005?
  - 3) Operatorii din sectorul alimentar care nu sunt implicați în procesul de producție (ci exclusiv în cel de distribuție) trebuie să respecte în toate etapele de distribuție criteriul microbiologic precizat la [rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005]?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 23 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă punctul 1 din partea E din anexa II la Regulamentul nr. 2160/2003 trebuie interpretat în sensul că carnea proaspătă de pasăre care provine de la populațiile animale enumerate în anexa I la acest regulament trebuie să îndeplinească criteriul microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005 în toate stadiile distribuției, inclusiv în cel al vânzării cu amănuntul.
- 24 Trebuie amintit că, în temeiul punctului 1 din partea E din anexa II la Regulamentul nr. 2160/2003, începând cu 1 decembrie 2011, carnea proaspătă de pasăre care provine de la populațiile animale enumerate în anexa I la acest regulament trebuie să îndeplinească criteriul microbiologic aplicabil definit la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005.
- 25 În această privință, este necesar să se arate că rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005 prevede în mod expres că acest criteriu se aplică „[produselor] introduse pe piață în timpul perioadei lor de conservare”.
- 26 Noțiunile „introducerea pe piață” și „perioadă de conservare” sunt definite de Regulamentul nr. 178/2002 și, respectiv, de Regulamentul nr. 2073/2005. Astfel, articolul 3 punctul 8 din Regulamentul nr. 178/2002 definește noțiunea „introducere pe piață” ca fiind deținerea produselor alimentare sau a hranei pentru animale în scopul vânzării, inclusiv oferirea pentru vânzare sau orice altă formă de transfer, indiferent dacă este gratuită sau nu, și însăși vânzarea, distribuția sau alte forme de transfer. Articolul 2 litera (f) din Regulamentul nr. 2073/2005 definește, la rândul său, noțiunea „perioadă de conservare” ca fiind perioada care precedă data limită de consum a produselor sau data de valabilitate minimă, astfel cum sunt definite la articolul 9 și, respectiv, la articolul 10 din Directiva 2000/13.
- 27 Din lecturarea acestor definiții rezultă că noțiunea „produse introduse pe piață în timpul perioadei lor de conservare” vizează produse alimentare, precum produsul carne proaspătă de pasăre în discuție în litigiul principal, care sunt deținute în scopul vânzării, al distribuției sau al altor forme de transfer într-o perioadă care precedă data limită de consum sau data de valabilitate minimă a acestora.
- 28 De altfel, dacă nu ar impune respectarea, în ceea ce privește carnea proaspătă de pasăre precum cea în discuție în litigiul principal, a criteriului microbiologic definit la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005 în toate stadiile distribuției, inclusiv în cel al vânzării cu amănuntul, unul dintre obiectivele fundamentale ale legislației alimentare, și anume obținerea unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane, la care face trimitere considerentul (1) al Regulamentului nr. 2073/2005, ar fi afectat, având în vedere că ar fi introduse pe piață produse alimentare care conțin microorganisme în cantități care prezintă un risc inacceptabil pentru sănătatea umană.
- 29 Așadar, rezultă atât din formularea rândului 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005, cât și din obiectivul urmărit de legislația alimentară că criteriul microbiologic se aplică unui produs din carne proaspătă de pasăre, precum produsul în discuție în litigiul principal, în stadiul distribuției acestuia.
- 30 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima întrebare că punctul 1 din partea E din anexa II la Regulamentul nr. 2160/2003 trebuie interpretat în sensul că carnea proaspătă de pasăre care provine de la populațiile animale enumerate în anexa I la acest regulament trebuie să îndeplinească criteriul microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005 în toate stadiile de distribuție, inclusiv în cel al vânzării cu amănuntul.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 31 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dreptul Uniunii, în special Regulamentele nr. 178/2002 și nr. 2073/2005, trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care sancționează un operator din sectorul alimentar, ale cărui activități se situează exclusiv în etapa distribuției pentru introducerea pe piață a unui produs alimentar, ca urmare a nerespectării criteriului microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005.
- 32 Este necesar să se arate că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2073/2005 precizează că operatorii din sectorul alimentar se asigură că produsele alimentare respectă criteriile microbiologice stabilite în anexa I la acest regulament în toate etapele distribuției, inclusiv în cea a vânzării cu amănuntul.
- 33 Cu toate acestea, deși Regulamentul nr. 2073/2005 stabilește criteriile microbiologice pe care trebuie să le respecte produsele alimentare în toate etapele rețelei alimentare, acest regulament nu conține dispoziții referitoare la regimul răspunderii operatorilor din sectorul alimentar.
- 34 În această privință, trebuie să se facă referire la Regulamentul nr. 178/2002. Articolul 17 alineatul (1) din acest regulament prevede că operatorii din sectorul produselor alimentare se asigură că, în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției în întreprinderile aflate sub controlul lor, produsele alimentare satisfac cerințele legislației alimentare care sunt relevante pentru activitățile lor.
- 35 În ceea ce privește articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul nr. 178/2002, acesta prevede că statele membre stabilesc normele privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării legislației privind produsele alimentare și că aceste sancțiuni trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.
- 36 În consecință, dreptul Uniunii, în special Regulamentele nr. 178/2002 și 2073/2005, trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în principiu, unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care sancționează un operator din sectorul alimentar, ale cărui activități se situează exclusiv în etapa distribuției pentru introducerea pe piață a unui produs alimentar, ca urmare a nerespectării criteriului microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005.
- 37 Cu toate acestea, atunci când stabilesc normele referitoare la sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării criteriului microbiologic menționat, statele membre au obligația să respecte condițiile și limitele impuse de dreptul Uniunii, printre care cea prevăzută în speță de articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul nr. 178/2002, care impune ca sancțiunile să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.
- 38 Potrivit unei jurisprudențe constante, păstrând în același timp alegerea sancțiunilor, statele membre trebuie să se asigure că încălcările dreptului Uniunii sunt sancționate în condiții de fond și de procedură similare cu cele prevăzute pentru încălcările dreptului intern, asemănătoare ca natură și ca importanță și care să îi confere sancțiunii un caracter efectiv, proporțional și disuasiv (a se vedea în acest sens Hotărârea Lidl Italia Srl, C-315/05, EU:C:2006:736, punctul 58, și Hotărârea Berlusconi și alții, C-387/02, C-391/02 și C-403/02, EU:C:2005:270, punctul 65 și jurisprudența citată).
- 39 În speță, măsurile represive permise de legislația națională din litigiul principal nu trebuie să depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite în mod legitim de această reglementare, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconveniente cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea Hotărârea Urbán, EU:C:2012:64, punctul 24 și jurisprudența citată).

- 40 Pentru a aprecia dacă o sancțiune este conformă principiului proporționalității, instanța de trimitere trebuie să țină seama în special de natura și de gravitatea încălcării pe care această sancțiune urmărește să o combată, precum și de modalitățile de stabilire a cuantumului acesteia (a se vedea Hotărârea Equoland, C-272/13, EU:C:2014:2091, punctul 35).
- 41 Or, o reglementare precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede o amendă în cazul introducerii pe piață a unor produse alimentare care nu sunt adecvate consumului uman, poate contribui la atingerea obiectivului fundamental al legislației referitoare la produsele alimentare, și anume un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, astfel cum s-a amintit la punctul 28 din prezenta hotărâre.
- 42 Chiar presupunând că regimul de sancțiuni din cauza principală este un regim de răspundere obiectivă, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, un astfel de regim nu este, în sine, disproporționat în raport cu obiectivele urmărite atunci când acest regim este de natură să stimuleze persoanele în cauză să respecte dispozițiile unui regulament și când obiectivele urmărite prezintă un interes general care poate justifica instituirea unui asemenea regim (a se vedea Hotărârea Urbán, EU:C:2012:64, punctul 48 și jurisprudența citată).
- 43 Va reveni instanței naționale obligația de a aprecia, având în vedere aceste elemente, dacă sancțiunea în discuție în litigiul principal corespunde principiului proporționalității menționat la articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul nr. 178/2002.
- 44 Având în vedere tot ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în principiu, unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care sancționează un operator din sectorul alimentar, ale cărui activități se situează exclusiv în etapa distribuției pentru introducerea pe piață a unui produs alimentar, ca urmare a nerespectării criteriului microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005. Revine instanței naționale sarcina de a aprecia dacă sancțiunea în discuție în litigiul principal corespunde principiului proporționalității menționat la articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul nr. 178/2002.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 45 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) Punctul 1 din partea E din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonelei și al altor agenți zoonotici specifici, prezenți în rețeaua alimentară, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1086/2011 al Comisiei din 27 octombrie 2011, trebuie interpretat în sensul că carnea proaspătă de pasăre care provine de la populațiile animale enumerate în anexa I la acest regulament trebuie să îndeplinească criteriul microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1086/2011, în toate stadiile de distribuție, inclusiv în cel al vânzării cu amănuntul.**

- 2) Dreptul Uniunii, în special Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare și Regulamentul nr. 2073/2005, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1086/2011, trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în principiu, unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care sancționează un operator din sectorul alimentar, ale cărui activități se situează exclusiv în etapa distribuției pentru introducerea pe piață a unui produs alimentar, ca urmare a nerespectării criteriului microbiologic menționat la rândul 1.28 din capitolul 1 din anexa I la Regulamentul nr. 2073/2005. Revine instanței naționale sarcina de a aprecia dacă sancțiunea în discuție în litigiul principal corespunde principiului proporționalității menționat la articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002.

Semnături